

Zooals wij reeds zagen, vergeleek Joan de Haes hem bij Titiaan en Raphaël, terwijl een ander tijdgenoot-poët, Hubert Cornelisz Poot, hem als den fenix der schilders, die voor geen Italianen behoefde te zwichten, een kunstkroon wijdde met als slot de waarschuwing tot de kunstliefhebbers:

„Kunstminners, laat 's mans faam nooit quijnen,
Bekranst den helt met eeuwig groen.
Wat zou men zulken anders doen,
Die eens in duisent jaar verschijnen”.

De geheele achttiende eeuw door en ook nog in het begin van de negentiende houdt die waardeering stand en brengen zijn schilderijen, die in elke groote kunstverzameling voorkomen, hooge prijzen op. In het kabinet van den Rotterdamschen verzamelaar Jan Bisschop bevonden zich van hem twee bijbelsche tafereelen: de ongeloovige Thomas en Loth en zijn dochters. Gerrit van der Pot van Groeneveld bezat een Heilige familie, afkomstig uit het beroemde kabinet van den hertog van Choiseul, thans in het Rijksmuseum, met een paar portretten, ook in menige andere Rotterdamsche woning hingen één of meer stukken van hem.

Wel deden zich ook toen reeds stemmen hooren, die niet van onvoorwaardelijke bewondering zijner kunst getuigden. „Landon, Le Carpentier, Josua Reynolds en andere buitenlandsche schrijvers”, zegt Immerzeel, „doen allen hulde aan het uitstekend talent van Van der Werff: zij ontzeggen geene behaaglijkheid aan zijne tafereelen; zij roemen over het geheel de teekening en de ordonnanties derzelve, en de drapering of plooiing der gewaden, ofschoon zij er in laken, dat hij menigmaal satijn of zijde verbeeld heeft, die in historiële stukken, uit den Bijbel genomen, misplaatst is; ook hindert hun het felle blaauw en andere sterke kleuren, waarvan de schilder zich bediende. Men bewondert zijn geduld en bedrevenheid in het uitvoerig schilderen, maar laakt in hem dat hij zijn naakt te veel doet zweemen naar eene vaste substantie van ivoor of porcelein, die niets heeft van het mollige, dat eigen aan het vleesch is. Men legt hem te laste gebrek aan dat transparante, hetwelk zooveel tot het schilderachtig effect bijbrengt en het natuurlijk koloriet zoo zeer verhoogt. Met dat al schrijven zij allen groote waarde aan